

Forsætis- ráðuneytið

Kostnaður samfélagsins vegna óveðurs

Ráðgjafarsvið KPMG

—

Febrúar 2020

Samantekt

Inngangur

Átakshópur sem ríkisstjórnin skipaði um úrbætur á innviðum í framhaldi af fárviðrinu 10. og 11. desember 2019 óskaði eftir því að KPMG skoðaði kostnað samfélagsins við það að atvinnulíf stöðvist vegna óveðurs.

Leitast var við að svara spurningunni „Hver er kostnaður og/eða tekjutap samfélagsins ef allt atvinnulíf stöðvast í einn dag vegna veðurs“.

Kynning þessi inniheldur samantekt á hvernig var komist að niðurstöðu um kostnaðinn og hvert er gróft áætlað mat á heildarkostnaðinum.

Leitað var eftir upplýsingum frá átakshóp ráðuneytisins, hagtölum og öðrum opinberum gögnum. Jafnframt var leitað til fjölmargra fyrirtækja, stofnana og samtaka til að fá aukinn skilning á tekjutapi og/eða viðbótarkostnaði á helstu atvinnugreinum og þar sem áætlað var að lokun vegna veðurs hefði mest áhrif.

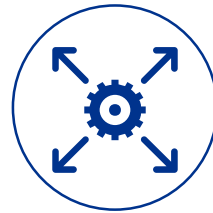
Tengiliður KPMG:

Svanbjörn Thoroddsen
Hluthafi
Ráðgjafarsvið KPMG
sthoroddsen@kpmg.is

Fyrirvari

Verkefnið var er unnið fyrir forsætisráðuneytið og byggir m.a. á gögnum frá Hagstofu Íslands, upplýsingum frá átakshóp ráðuneytisins ásamt einstökum fyrirtækjum og stofnunum. KPMG hefur ekki kannað sérstaklega áreiðanleika þeirra upplýsinga t.a.m. með framkvæmd áreiðanleikakönnunar, en varað er við að niðurstaða slíkar könnunar gæti leitt til þess að undirliggjandi gögn eða mat á þeim breytist og þar af leiðandi niðurstöður KPMG. Af þeim sökum getur KPMG ekki ábyrgst nákvæmni eða áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi. Gert er ráð fyrir að lesendur rýni í þessi gögn og annað það er liggur til grundvallar niðurstöðum KPMG. KPMG ber ekki ábyrgð á að uppfæra efni og niðurstöður samantektarinnar í tengslum við atburði eða upplýsingar sem kunna að koma síðar fram. KPMG ber enga ábyrgð á ákvörðunum sem kunna að vera teknar eru á grundvelli þessarar samantektar.

Kostnaður samfélagsins við að atvinnulíf stöðvist í einn dag

1,7 milljarður króna

Mat KPMG á kostnaði samfélagsins við það að allt atvinnulíf stöðvist í einn dag vegna óveðurs.

7,7

milljarðar króna

Landsframleiðsla var 2.812 ma.kr. árið 2018.* Ef sú landsframleiðsla væri skipt jafnt niður á alla daga ársins næmi það alls 7,7 ma.kr.

4,3

milljarðar króna

Áætlaður hlutur framleiðslu- og þjónustugreina, sem geta orðið fyrir tekjutapi eða viðbótarkostnaði á dag.

1,7

milljarðar króna

Áætlað tekjutap eða viðbótarkostnaður með því að skoða hverja og eina framleiðslu- og þjónustugrein

* Byggt er á landsframleiðslu og hlut atvinnugreina í landsframleiðslu 2018, þar sem landsframleiðsla fyrir árið 2019 ásamt skipting atvinnugreina lág ekki fyrir.

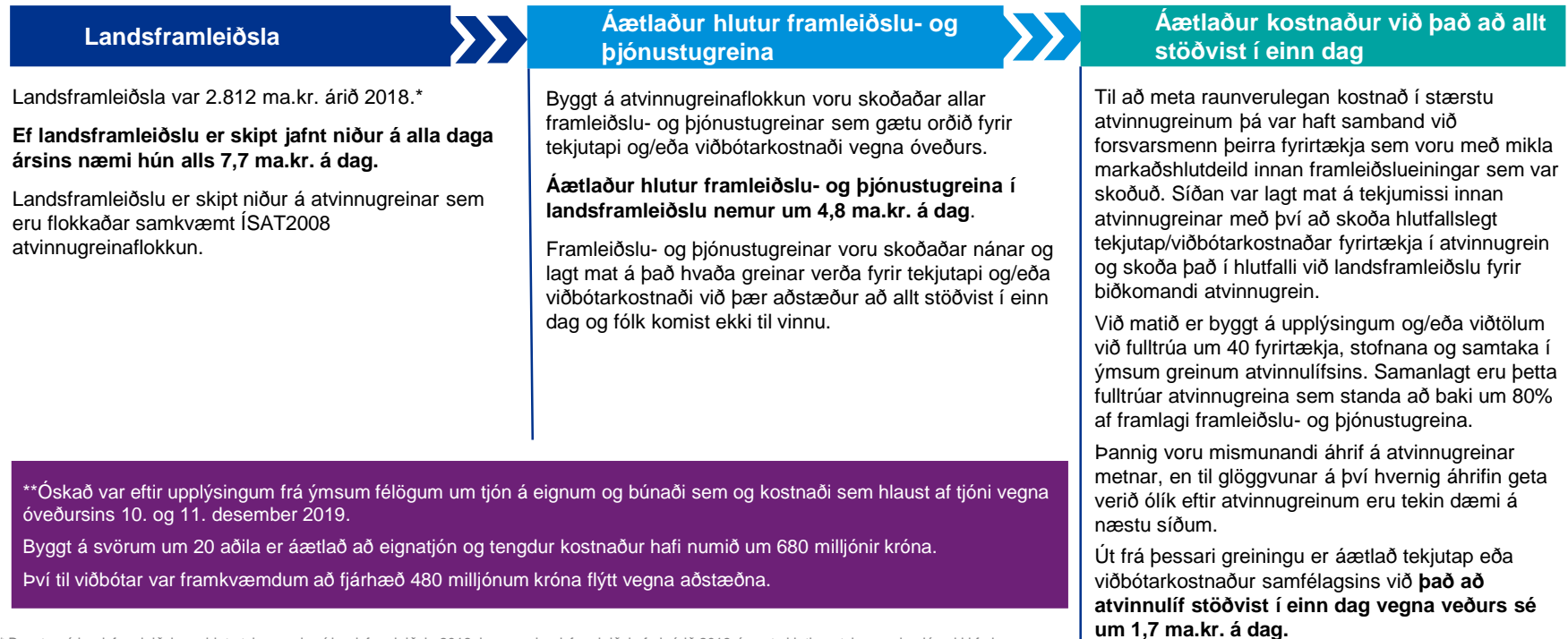
* Landsframleiðsla ekki reiknuð upp á verðlag 2019 eða áætlaða landsframleiðslu 2019.

Aðferðafræði

Mat á samfélagslegum kostnaði ef allt lokar vegna veðurs

Nálgun KPMG til þess að áætla líklegan kostnað samfélagsins er að meta það út frá vergri landsframleiðslu og styðjast við framleiðsluuppgjör, sem skiptir landsframleiðslu niður á atvinnugreinar*.

Hér er um að ræða áætlað tekjutap og/eða viðbótarkostnað atvinnugreinanna. Tekið skal fram að þessar tölur innifela ekki eignatjón vegna óveðurs, hvort sem það er á mannvirkjum, tækjum og búnaði eða rekstrarfjármunum. Tölurnar innifela heldur ekki kostnað sem er afleiðing þess að eignatjón verður eða innviðir bresta, s.s. uppsetning varafis, vinna við viðgerðir o.s.frv.**

**Óskað var eftir upplýsingum frá ýmsum félögum um tjón á eignum og búnaði sem og kostnaði sem hlaust af tjóni vegna óveðursins 10. og 11. desember 2019.

Byggt á svörum um 20 aðila er áætlað að eignatjón og tengdur kostnaður hafi numið um 680 milljónir króna.

Því til viðbótar var framkvæmdum að fjárhæð 480 milljónum króna flýtt vegna aðstæðna.

* Byggt er á landsframleiðslu og hlut atvinnugreina í landsframleiðslu 2018, þar sem landsframleiðsla fyrir árið 2019 ásamt skipting atvinnugreina lág ekki fyrir.

* Landsframleiðsla ekki reiknuð upp á verðlag 2019 eða áætlaða landsframleiðslu 2019.

Dæmi 1/2

Ljóst er að veður sem veldur því að fólk kemst ekki til vinnu og atvinnulíf stöðvast hefur mismunandi áhrif á atvinnugreinar. Til frekari skýringa er ágætt að taka dæmi:

Matvöruverslun

Áætlað er að matvöruverslanir verði fyrir takmörkuðu tjóni þar sem neytendur kaupa inn vörur fyrir óveður og/eða vinna upp á eftir.

Fréttir af tómunum hillum matvöruverslana fyrir óveður sýna að neytendur kaupa meira en venjulega til þess að eiga birgðir í óveðri. Þannig dreifist sala á dagana fyrir og eftir.

Veitingarekstur

Veitingastaður, sem ekki er staðsettur inni á hóteli, tapar hins vegar tekjum dagsins ef hann lokar eða enginn viðskiptavinur kemst á staðinn. Ekki er hægt vega það upp dagana fyrir eða eftir óveður.

Útgerð

Útgerðarfyrirtæki eru von því að dagar falli niður vegna óveðurs og heildartekjur þeirra ráðast af þeim veiðiheimildum sem þau hafa, en ekki af því hvaða daga hægt er að halda til veiða.

Fiskvinnsla

Áætlað er að fiskvinnsla verði fyrir tekjutapi þann dag sem að allt lokast vegna veðurs.

Dæmi 2/2

Ljóst er að veður sem veldur því að fólk kemst ekki til vinnu og atvinnulíf stöðvast hefur mismunandi áhrif á atvinnugreinar. Til frekari skýringa er ágætt að taka dæmi:

Flug og hópferðir á landi	Hótelrekstur	Verktakar	Álframleiðsla
 <p>Talsverður kostnaður verður hjá ferðapjónustu við það að flugsamgöngur falli niður, þá er bæði tekjutap og farþegatengdur kostnaður eins og gisting og uppihald.</p> <p>Einnig er áætlað tekjutap af skipulögðum ferðum sem ekki er farið í vegna veðurs.</p>	 <p>Áætlað er að takmarkað tekjutap verði í hótelrekstri við það að allt stöðvist þar sem einhverjir farþegar þurfa að gista viðbótardag á móti þeim degi sem ekki var nýttur við það að farþegi kom ekki til landsins eða fór á milli staða.</p>	 <p>Verktaki sem ekki kemst til vinnu vegna veðurs tapar almennt tekjum dagsins.</p>	 <p>Framleiðendur á áli verða fyrir óverulegu tekjutapi eða kostnaði ef allar samgöngur stöðvast vegna óveðurs og starfsmenn komast ekki til og frá vinnu.</p> <p>Öðru máli gildir auðvitað ef álver missir raforku, en við þær aðstæður verður verulegt tjón og framleiðslutap í langan tíma.</p>

kpmg.com/socialmedia

© 2020 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative, svissnesku samvinnufélagi. Allur réttur áskilinn.

Nafn og vörumerki KPMG eru skráð vörumerki KPMG International.